

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԳՐԻՍԹԻՅԱՆՆ

ԿԵՍԻ ԻԼԷ ԱԽԻԲԵ ՏՈՂՐՈՒ ՕԼԱՆ

ԵՕԼՃՈՒԼՈՒՂՈՒ

Ի ԶՄԻՐՅԷ

ՏԷԳԻՆՆ ԳԱՐՆՑԱՇԱՐ ԹԱԳԻՆՆԷՍԻՆԷ

1877

ՔՐԻՍՏՈՒՅԱՆԸՆ

ԿԵՍԻ ԻԼԵ ԱՆՈՒԹԵ ՏՈՂՐՈՒ ՕԼԱՆ

ԵՕԼՃՈՒԼՈՒՂՈՒ

ԻԶՄԻՐՏԷ

ՏԷԹԷՅԱՆ ԳԱՐՆԱԳԼԱՐ ԹԱՊԵԱՆԵՍԻՆԷԷ

1877

2004

474-ԱԸ

(521-ԱՅ.1)

Ե՛յ ազ իմանլըլար, նի՞չին գորգազ-
սընըզ :

(Մատթ. Ը 26)

38719-67

ՔՐԻՍՏՈՒՅԱՆԸՆ

ԳԷՄԻ ԻԼԷ ԱԽԻԹԻ ՏՕՂՐԱԹ ՕԼԸՆ

ԵՍԼՃՈՒԼՈՒՂՈՒ

«Ա.է օ՛ գայրզա կիրինձէ շայրալէրի ծնուն արարնձա
վարտըլար, վէ իշթէ տէնիզտէ պէջիւք Փուրթունա օլտու,
չէօլէ քի գայրգ տալղալարտան էօրթիւլիւք իտի, լաքին
քէնտիսի ույուք իտի: Ա.է շայրալէրի եաննա կէլիպ՝ Նա՛
Վապպ, պիզի գուրթար հէլաք օլույօրուզ տէյէրէք ծնու
ույանտըրտըլար: Ա.է օ՛ ծնլարա տէտի, Ե՛յ ազ իմանլըլար,
նի՞չին գորգազսընըզ, օլ զէման գալղըպ ըիւզկեարլարա վէ
տէնիզէ թաղիւր էյլէտի՝ վէ պէջիւք լիմանլըզ օլտու: Ա.է
օլ առէմլէր թաաձիւպ էտիպ տէտիլէր. Պու նասըլ քիմ-
սէ տիր քի՛ հէմ ըիւզկեարլար հէմ տէնիզ ծնա իթաաթ
էտէրլէր: (Մատթ. Ը. 23—27):

Ղայէթ միւպարէքլէնմիշ օլան խէլաքեարըմըզ
պիւթիւն կիւն խալգա թալիւմ վէրմէքլէ չալըշարգ-
տան, վէ տալի մէրհամէթլի միւձիւզէսի իլէ խաս-
թալարա շիֆա իհասան պույուրաուքտան սանիյէ, Օ՛
ախշամ իւստիւ Ղապկեանըն Տիբերիա տէնիզկնին
էօթէ եաքսարնա կէչմէյէ նիյէթլէնտի, քի ծնուն

էթրաֆ քեօյերինստէ չօզ վաղըթ սաքին օյնուշ ըտր:
 Տրեբրիա, Վափառնայում, Բէթսայիդա, վէ Քո-
 րազն տենիլէն շէհրեր. վէ սայրերի պու ճիվար-
 տա պուլունուլարտր: Բապպմը չօզ միւճիւ-
 զաթար իշէտի Տրեբրիա տենիզնին էթրաֆ քեօյ-
 րինտէ: Ֆազաթ պու կիւնքի օզունան Ինճիլտէ
 պու տենիզն իւզերինտէ օնուն հիւքմէն պիր զայ-
 րու միւճիւզաթընը իճրա էյէտիյինի կէօրիւրիւզ.
 քի օնա ըիւզիւարդար հէմ տենիզ իթաանթ էթ-
 մէքտէ խի: Քրիստոս թապիյաթըն սահիպի կիպի
 քէնտիսի ըիւզիւարդարը հէմ տենիզն տինտիրմէյէ,
 վէ հիւքմէն ալիմ լիմանլըզ էթմէյէ գաաիր օլտու-
 դունու կէօթիւրի. նիճէ քի Սաղմսըն Խօ՛Օ, 10
 այէթինտէ տեր, «Վազ կէչն, վէ Ալլահ պէն օլ-
 տուղումու պիլն, թայիֆէլերտէ եիւճէլէնիւրիմ, եկր-
 տէ եիւճէլէնիւրիմ»:

Ան գարընտաշարըմ, Խեղաքէարըմըն եօլճու-
 լուզ վէ թէսէլլիմիզէ տայիր օլան տէյիշաթլարը՝ տեր
 խաթըն էթմէք նիյէթի իլէ փէք չօզ պուլունուր-
 ար. Ֆազաթ պիր նէսնէ վար արը քի օնու պու
 կիւն սրքաը իլէ հուգուրունուզա թաղտիմ էյէ-
 մէյէ նիյէթիւրիմ. վէ օլ նէսնէ քրիսթիյանըն
 տենիզ իւզերինտէ կէմի իլէ օլան եօլճուլուղու տրը:
 Աքըզ Քիթապարտա քրիսթիյանըն հօմիւ պու
 տիննեա իւզերինտէ պազէն շու եօլճուլուղուն թարզ
 ու պէյանը իլէ պիզէ կէօթիւրիւրիմ: Պու զայրի կէօ-

նա պիլնիմէզ, իլլա եարընըզ կէմի իլէ տենիզ իւզէ-
 րինտէ եօլճուլուզ էթմէքլէ աննաշըլըր:

Շու թէմնիլէն թաղտիմ օլունան քէլամըմըն մէ-
 րամը տրը:

- Ե. Էօմիւրն տենիզն տալիարընը.
- Բ. Աէմիւրն խարապէն թէհիլքէսինի.
- Գ. Բապպըն իմտաաէն եարաըմընը.
- Դ. Էպէտի բահաթլըզ տիյարընը:

Թէֆթիլէն պիլմէքլէյէ թէքլիֆ էյէմէք տիր:
 Նիճէ քի Օղգիանոս տենիզնին եօլճուլուղունտա
 կէմիլն թէհիլքէ վուգուլաթընտա՝ օլան թայիֆէ-
 լերի պիր տիյարա տախիլ օլմաղ իչն տենիզ քը-
 յըսընը կէօրիւնճէ շաղ ու մէսրուր օլուրլար: Պու
 կիպի քրիսթիյանըն հօմիւ կպիտի բահաթ տիյա-
 րընա տօղրու կէմի իլէ եօլճուլուզ էթմէք սայրըր,
 «Քի օրատա եաս, եան ֆերեաթ, եան տղըը ար-
 թըզ օլմայաճաղ տըր՝ զերա էվվէլլի շէյլեր կէտի»:

Իմտի, եան գարընտաշարըմ, քրիսթիյանըն եօլ-
 ճուլուղու պու ախնեա իւզերինտէ թէհիլքէլի պիր
 տենիզ եօլճուլուղու անըլըր, չիւն օ՝ պու տիննեա
 տենիզնին ալիմիւթ տալիարընտան կէչիպ օլ մութ-
 լուլու տենիզն քէնարընա ելթիլմէլի տիր: Ասայի
 մարդարէ տենիզ էմսալի սայար Փասըղը տէյիլք-
 Վանա Փասըղար բահաթլունմազա գաաիր օլմա-

յան չաղանան տէնիզ կիպի տիր, քի ճուռն սուլա-
 րը, պալսըդը վէ չամուրու տըչարը աթար: Ֆասը-
 դըն սէլամէթի օլմազ տէյիօր Ալլահըմ, (Ասայի
 ԾԼ: 20—21): Իշթէ տախի Յովհաննէս առա-
 քեալ թառթիքէր պիզէ՝ պիւթիւն տիւնեա եարա-
 մազտա եաթար օլտուղունու. (Ա. Յովհ. Ե. 19):
 Իմտի քաչքի պիւթիւն տիւնեա Ատէմ փէտէրի-
 միզին թագսիրաթը սէպէպինտէն, վէ տախի ատէմ
 քէօթիւլէյէ մէյիլէ օլտուղը իշին՝ կիւնահքեար
 սայըլըչ տըր. պու սէպէպտէն ճուռ Ասայի մար-
 դարէ ալթիւսթ օլմուչ տէնիզէ պէնկզտիր, քի օ
 ապա ըահաթ օլմազ: Ա է հեր սահիհ քրիսթիյան
 տույար ճուռ քասավէթլէրինտէ. Տիւնեա զահիլէն
 հէճ պէրոնէն ալտատըճը տըր, վէ պունլար թապի-
 յաթը ալտատմազը քլարըն սերթ տալիալարը տըր,
 տըչարտան օլան սերթ տալիալար, իչէրտէն դալպի-
 մին սերթ տալիալարը, քէզալիզ ըուհումուն սերթ
 տալիալարը. իշթէ իքի եանը ալթիւսթ հտեր հօ-
 միւր տէնիզինի, վէ ճուռն դապարտան տալիալարընը
 ույանարըարադ՝ շու իման դայըղընըն սէլամէթ վար-
 մասընըն իւզէրինէ իշկիլէնտիրիւր պիզէ:

Իմտի քրիսթիյան տէնիզ եօճուլուզուն թէհլե-
 քէսինտէ, մէճպուր օլուր պաղըրարագ տէմէյէ պաղը.
 «Ան Ռապալ, պիզի դուրթար, հէլագ օլույօրուզ»,
 Պու հօմիւն հէք պիր հիյպէթը աճըլարը վէ տա-
 խի կէօնա կէօն հէմլէրի՝ հօմիւր տէնիզինին թէհլե-

քէլէ ալթիւսթիւլէյունէ ըուպարէն թըպը կէլը:
 Ա է նէրէտէ տիր օ ատէմ՝ քի աճըլարա օղըամըչ
 օլմասըն, վէ քիմ տիր օ ատէմ՝ քի քասավէթին
 պիրինէ եա՝ օ պիրինէ կիրիֆտար օլմուչ օլմասըն:
 Քրիսթիյանըն հօմիւր կէմլիլէ եօճուլուզ սայըլը.
 Ֆագաթ օ՝ կէմիսինի պիրտէն հօմիւր սուլարընտա
 պաթմասընա գօյ վէրմէզ, ամնա ճուռ տէնիլին Ֆուր-
 թունասընտա ույումուչ կէօրիւրիւզ:

Պաղէն իլիմանըզ կէօրիւնիւր հօմիւր տէնիզինտէ
 Ֆագաթ սալա թէհլէքէլէ Ֆուրթունա եօդ տուր
 տէյուպ տէ պիզի սահիհէն իսքեաթ հտէմէզ: Չօզ
 տէֆա օլ գօրդուլու հէմ թէհլէքէլէ վէ սարսար
 տէնիլինտէ պուլունմամըզտա շու աղիմ իսթիրապը
 պիզէ կէօթիւրմէզ մի օ: Ե էյլէ քի օլ աճըլը Յօր իլէ
 պիրլէք պաղէն քրիսթիյանլար տախի պաղըրմալը
 աըլար տէյերէք. «Մէլամէթտէ տէյիլ իտիմ, վէ
 ըահաթտա տէյիլտիմ, վէ ըահաթ պուլմատըմ,
 ամնա պէլա կէլաի», պանա (Յօր Գ. 26):

Իմտի Ռապալըն շայիրօլէրի ճուռն իլէ դայըլա կիր-
 տիլէր օլ Տիբերիա տէնիզինտէն կէչմէք իշին, օլ
 հաֆա իլիմանըզ իտի, վէ հաֆանըն ըիւզկեարլարը
 ճուլարը քըյըեա տօղըու կէօթիւրմէսինէ իւմիւա է-
 տերլէր իտի, Ֆագաթ կէօր՝ իշթէ տէնիզտէ աղիմ
 Ֆուրթունա օլտու, շէյլէ քի դայըզ տալիալարտան
 հօրթիւլմէքտէ իտի: Քրիստոս պիլէլէրինձէ, դայըլ-
 տա պուլունարագ՝ Առաքեալարըն շու աղիմ թէհլե-

լեքէյէ տիւշմէլերի, քենտիլերինէ պիր պէօյիւք թէճ-
 րիւպէ իտի: Պագաթ եւ գարընտաշարըմ Քրիս-
 տոսա՝ քէլամը վասրթասը իլէ քէնտի շայրտիլերինէ
 իղղէթինի վէ դուվվէթինի կէօսթէրմէք կիւճ տէյիլ
 իտի. Ֆարղ ըսը քի ծնարըն իմանը թէճլեքէ զման-
 նընտա թէճրիւպէ օլունա: Ա է նասըլ քի Առա-
 քեալարա ճայիղ իտի՝ քէզայիգ Յիսուս Քրիստոս
 սուն արտը սրոա վարմաղա արգու էտէն ճիւմլէ
 քրիսթիյանլարա ճայիղ տիր: Օնլարըն իմանը թէճ-
 լեքէ քիւճանընտա թէճրիւպէ օլմաղ կէրէք իտի, վէ
 Քրիստոսըս պիրլեգ կէմի իլէ էօմիւր տէնիզնտէն
 կէչմէք լազըմ իտի: Զիւ քիմնէ նայիլ օլամաղ
 պէրրաս լասաթլըըն քարասընը վարըպ կէօրմէյէ
 սերէնձամ չէքմէյէրէք: Ա է քիմ Օգոբիանտս տէ-
 նիզնտէ կօճուլուգ էթտիքտէ թէճլեքէյէ օղրամասը-
 նա շիֆէ էթմէղ: Ա է ներէտէ վար օլ քրիսթիյան՝
 օնա սիւալ էտէրիմ քի շու էօմիւր տէնիզնտէ օ
 Տիւ պիր կէօնա թէճլեքէյէ օղրամամըլ պուլունտուն:
 Առաքեալ ա Քրիստոս Յիսուստա տինտարըղ իւզոէ
 եաշամաղ ճիւմլէ իսթէյէնլէրգօվալանաճաղ տըր, տէր
 (Բ. Տիմ. Գ. 12): Ա է աշեքեարէն տէտի՝ Ապո-
 թըմըլ սէլամէթ վաղթը տէյիլ տիր. Ճէն քրիս-
 թիյանլար իզրար էտիպ պիրտէն քէնտիլերինի Քը-
 ռիստոսուն մուգատտէս իմանընա վէրինձէ՝ ծնարը նէ
 մասպուս վէ նէ տէ էօլիւմ գօրդուտուր. զիրա պու
 կիպի իմանըն իզրարիլէթի եէնէր տիւնէօյը: Իմտի

պու տիւնեա էվաալարընըն նէ սէրթլեյի, նէ սի-
 թէմի, նէ էօրֆիւ, նէ թագլերի վէ նէ տէ գօվա-
 ւըլըը ծնարըն իմանէն օլան պիֆաթընը ինձիթմէ-
 յէ գատիր օլուր: Ագտէմէն մէսհէպի խօրլայան ա-
 տէմի իշթէ կէլ կէօր, քի օ կիւնասըն շաղըգ վէ-
 րէն սէվալերինի էտինմէյէ եարան իտի, շիմտի իսէ
 Ալասըն լութֆու ինայէթի իլէ օ՝ ճանընըն իսէլաս
 թալիմաթընա տէճնէր, պունտան պէօյլէ օ Ֆասըղ-
 լարըն մէշֆերէթինտէ կէզմէղ, նէ տէ կիւնասընար-
 լար կօլունտա տուրուր, վէ նէ տէ գէֆըլէնիճիլէր
 մէճլալնտէ օթուրուր: Օ՝ ագտէմլի արգատաշա-
 րընա պիրլեչէճէք եէրինէ, շիմտի սատըլարըն վէ
 տինտարընըն րէֆիլըլեյինի արար: Տիւնեա նէ սէօյ-
 լեր պու թարիզլէ թէպտիլ օլուպ ինայէթէ նայիլ
 օլան ատէմ իլիւն: Օնուն հագգնտա պէօյլէ տէր.
 Փէք տէրինձէ նէսնէլերի դալպինէ տօքունմագտա
 սըր վէ տախի օ՝ դայրի պիր թապեաթա սահիպ
 օլուպ, հիւքմ էյլէմէք նիյէթի տիր. պիղ տէ քը-
 ռիսթիյանլարըլ, Ֆագաթ՝ չօգ շէյին տիպինի գա-
 րըշարմաղ մէսհէպիմիզն թարիզի, պու իսէ ծնա-
 րը թէֆթիշ էյլէր: Պու կիպի տիր պու տիւնեա-
 նըն էվաալարը, լայըգըղ նէսնէլերի վէ տիւշման-
 լըղ, հէմ տախի քրիսթիյանլըղա վէ աղիլ էօմրէ
 զըթա օլան նէսնէլերի պաղէն արթըրըլ տուրուրլար,
 վէ ծնար քրիսթիյանլար հագգընտա թաանձիւպ է-
 տէլէր քի «Անճիլըլին թաղընըղը ծնար իլէ պէ-
 2

լապէր տէյրթմէզլէր, վէ ընուն իշխն քիւֆր է-
տէրէր, (Ա. Պետր. Գ. 4):

Տիւնեա պիր թարաֆտան, վէ շէյթան տախի
թէտիրէն իթաթաթորզ կվատար իւզերինէ տիկեր
թարաֆտան, զահիրէն վէ հիւքմէն Քրիստոսուն
շայիրտէրի իլէ ձէնկէշմէսինի կեօղէտիր: Էջովեր տէ-
նիզնտէ եալընրզ՝ Փասրղարտան ալթիւսթլւք պէք-
լէնիր. քի ընլար ասլա ըսհաթ օլմաղլար, վէ նէ
տէ Ալլահըն սէլամէթի ընլարըն գալլէրինտէ հիւ-
քիւմէթ սիւրէր: Աէ նասըլ Փասրղար սատրղարըն
ըսհաթընը արզուէր տէյիւ ումապիլըրիզ: Տիւնեա
գուվվէթի Փուրթունայը պիր տէնիզ տիր՝ ըսհաթ
օլմայը. պու էօմրիւն էօլճուլուղունտա քրիսթիյան
փէք չօդ տալիալարա վէ անըլարա օղրայաճագ տրը:
Օ պագէն մէճպուր օլուր՝ Աս Ալլահըմ, ըուհում
էօնիւմտէ անըլը տըր, պաղըրըպ տէմէյէ “Աէնին
զօրը սէլլէրին հէփ չալգանթըլարըն վէ տալիալարըն
իւզերիմտէն կէշտիէր, (Սաղմ. Խսթ. 6—7): Իմ
տի զահիրի անըլարըն տալլալարը՝ ըուհա թէհլէքէ
վէրէն տէրունի տալլալէր իլէ ըուպար օլունտուգտա
նէ տիր: Սահիհ տիր քի՝ Քրիստոսա հէր պիր հա-
գիրգաթէն իման իտէն քիշն, աֆվ ու սէլամէթի դու-
ղունուն դանը վասիթասը իլէ էտինմէքտէ տիր: Սա-
հիհ տիր քի օ՝ նօմոսուն լաննէթինտէն ազատ օ-
լուպ, վէ պունտան պէօյլէ կիւնահըն ընուն իւզերին-
տէ հիւքիւմէթի էօզ տուր: Փագաթ օ՝ իսըս օլու-

ըագ թէքմիլէն ընուն գուվվէթինտէն վէ ընա օլան
մէյլնտէն ասլա աղստ տէյիլ տիր. տէյիշաթա կէօ-
րէ աստէմին գալլինտէ ձէնկ վար տըր. վէ հանըլ
ձէնկ ընուն իլէ ըուպար օլունմաղա դատիր տիր:

Քրիսթիյան կիզլէձէ եէնիլեր, նէ զաման շէյթան
վէ տիւնեա ընու չալգալար իսէ. եէնիլտիրտէ սիւ-
քիւթ իտէր օ, Փագաթ օլ անտէ ընուն գալլի է-
զիլէրէք աղատըր վէ զօրգուտուր ընու. պուրատա
թէն ըուհու եէնմէյէ արզուէր՝ վէ ըուհաա թէնի.
պուրատա կիւնահըն նօմսու ըլթֆուն նօմսունա
գարը ձէնկէշեր, պուրատա կէօյ վէ ազնզլէր տիւն-
եանըն թէֆէքքիւրիւնէ գարը օլուպ տիւշիւնիւրլէր,
պուրատա աստէմ գատիմ էօլճուլուգլէ ձէնկէշէպ,
պուրատա եէնէրէք օլ սօլմազ թամը էտինմէլի տիր:

Օգգիանոս տէնիզին կէմի էօլճուլուղու հատտէն
զիյատէ ալթիւսթ կթմէյէ գատիր տէյիլ տիր, նէ
գատար քի հաստալանմըլ վէ կիւնահընար աստէմին
դարպի: Քիշնին միւթապալասը վէ թէֆէքքիւրիւ-
իւմիւտտէն քէօլանարաք՝ պագէն զօրգար, վէ պէօյ-
լէձէ քէօլանըպ՝ քէնալինին եարամազ վէ կիւնահ-
ընար օլտուղունու Ալլահըն հուզուրունտա սէօյլէր:
Թանաճիւպ էթմէմէլլիլ շայիրտէր իստիտասընը ի-
շիթտիրտէ, քրիսթիյան օլան՝ պի այնի էօմրիւնտէ
Ֆերեաա էտէր պէօյլէձէ, Աս Րապպ, գուրթար
պիլըն հէլագ օլույօրուզ, տէյերէք:

Բ. Ա. կէմինին խարապ օլմագ թէհլէքէսի

պիզի թէքրար կեօթիւրիւր տիգգաթընըզա. վէ սահիհէն առեմ գատիմ հէր մահայտե թէհլքէյի պիւրիւնմիւշ տիւր. Ֆադաթ չօզ վազըթ ուզուն եօշնուլուգտան քրսա եօշնուլուգ տահա զեյատե թէհլքէյե տիւշեւրմիւշ տիւր առեմի, չիւնքի չօզ Ֆրոսանթլար վար քի ծնլար եօշնույա նասիհաթ օյապիլիլիլէր. նասըլ քի տուամըգտա օգուրուզ “Պաւրատան վէ տէնիգտէն եօշնուլուգ էտէնլէրէ ինայէթիւնի կեօթիւրմէյե իրատէ էյլէ”: Տախի չօզ տէֆա տէնիզ եօշնուլուգընտա օլանլար՝ գարա եօշնուլուգըն էտէնլէրտէն զեյատե թէհլքէյե օղրարլար:

Մէ գատար ահալի օլ գօրգօրու Օգգիանոս տէնիզինտէ թէլէֆ օլուպ սուլար կիրտապընտա զարգ օլտուլար, վէ նիճէլէրի տէ քումա տիւշտիւլէր. օլ իւմիւմ օլան զըյամըն ազլմ կիւնիւնտէ ծնլարըն եէ քիւնիւ տէնիզ կիրտապընտան թէնլէրիւնի կլիինէրէք գըյամ էտէճէլէր տիր:

Նաթըլաթայըմ սիզէ, եա գարընտաշար, պու էօմիւր տէնիզինին Ֆուրթոււնասընտա կէմինին պեօյիւք թէհլքէսի վար տըր, իշեթին Պօղոս առաքեալ նէ սէօյլէր. “Սանա պու թէնպիհի ըամարլարըմ, եա էվլատ Տիմոթէոս, սէնին հազգընա փէշն օլան փէյղամպէրլէքէրէ կէօրէ. թաքի ծնլար իլէ էյի ճէնկտէ ճէնկ էտէսին, վէ իմանըն վէ էյի գամիլիին օլտուն, ծնու քի պաղըլարը թէրք էթմէյիլէ իման խուսուսունտա գարայա տիւշտիւլէր” (Ա. Տիմ

Ա. 18—19): Պու խուսուստա՝ նէ զաման կէմի իւրագ տէնիզ եօշնուլուգընտա իսէ՝ օ ճէսուր եէօրիւյիւշ իլէ թէհլքէյե տօղըու գարշը տուրմաղա թէփրէնիւր. լաքին չօզ տէֆա էն սէֆագ գայըգ Օգգիանոս տէնիզինին գուտուրմուշ գուվլէթինէ գարշը տուրարագ, օ՝ տալլալարըն քէօփիւրմէսինտէն աղլալըպ տուրուր, քէզալէք տիր իման կէմիսի թէհլքէհալինէ տիւշտիւլէրէ: Մէսէլա՝ ալ էօնիւնէ եէնի թէճրիւպէսիզ քրիսթիյանըն իպրէթինի, օլա օ՝ քըրիսթիյանըն լութֆէն օլան թէրպիյէսինէ մալէքտիր, վէ տախի հօճալարը վէ թէրպիյէ վէրիճիլէրի էօմիւր եօշնուլուգըն թէհլքէլէրինի՝ ծնա կէօթիւրմէյե մէճպուր օլմուշար տըր, քի օ՝ ծնլարա օղըսյըպ օրալարտան կէշէճէք տիր: Պալպէն կէրչէքլէքտէ վէ քրիսթիյան քէլամընըն նասիհաթընտա տօղան քիմսէ կէմիսինի շէրէֆլէտիր, օ հիւքմէն եէնէրէք՝ գալղընը սէլամէթին մահալ եէրլէրիտէն կէշերմէյե իւմիւտ էտէր, վէ ծնլարըն վուգու պուլաճաղընը՝ օ եօշնուլուգընտա կէօզէտիր: Տիւնեա քէնտի հուզուրունտա՝ դայէթ համագաթըզ ույգուսունտա ուլուտուր կիպի տիր, էյրի թէճրիւպէլէր ծնուն հէր թարաֆընը գուշատըր՝ եանի տիւնեա, նէֆիս, վէ շէյթան ծնու կիւնահըն թարիզինէ մէյլ էթտիրէրէք տիւշեւրմէյե հազըր տըրլար: Օ՝ գալպիինին հաստա օլտուզընու տույմազ, վէ ծնտա ըահաթըզ ապա եօզ տուր: Օ՝ սօն տէրէճէ իմանսըզ տէյիլ

տիր, իլլա Ինձիլին թալիմաթընա ինանըր, լաքին
 իմանը թամ վէ հալիմեղատ րարնմըռ տէյլլ տիր,
 թէհլքէ վէ զէվալ կիւնիւնտէ ծնաա սէլամէթ եօդ
 աուր, վէ ծնուն իմանը տիւնետայը ինքեար հտէմէզ:
 Չիւն նէ զաման ծնա Բապարն քէլամը իչիւն աճը
 եա՛ գօվայայըռ զուհուր իտէրսէ օ սիւրչէր: (Մաաթ.
 ԺԳ. 21): Օ՛ տիւնեալի տօսթունու Ըլլահըն տօս-
 թունտան զեյատէ սէվէր, եէօրիւր օ՛ Փանիլեյին վէ
 կիւնահըն թարիքինտէ՝ թա խարապըն զուճաղընա
 տօղրու իման կէմիսինի չէքիպ կէօթիւրիւնձէյէտէք:
 Ըռաքեալըն կէօսթէրտիյի պիր չօդ վէ կէծնա կէն
 խուսուսլարտա վուգու պուլան խարապլեթի, իշ-
 թէ թարիքէն գաաիր օլուրուզ թէՖսիր էյէմէյէ:
 Իմնա վազթըմըզըն քրսաալըզ քէլամըմըզ պաղա-
 մաղա մէճպուր իաէր:

Իշ պու հալ ու ահվալ թէվարիիինտէ՝ Բապ-
 պըմըզըն Ըռաքեալարընըն իման կէմիսի տախի, խա-
 րապաթ թէհլքէսինտէ օլտուղունու կէօրաիւք, ծն-
 լարըն իմանը զայըՖ խաի իսէ տէ, լաքին Բապպա
 տօղրու սէյլրթտիլէր, վէ ծնտան «Նիչիւն գորգազ
 վէ ազ իմանըլարսընըզ» տէյլլ ձէվապ ալտըլար:
 Իմոի պիզ տախի քէնտիմիզի թէՖթիշ հտէլիմ, եա՛
 քրիօթիյան զարընտաշարըմ «Իչիւր օ իմանտա իսէք
 քէնտիմիզի թէճրիւպէ հտէլիմ» (Բ. Աորնթ. ԺԳ.
 5): Հէմ տախի Յախոթս առաքեալըն տէտիլինէ
 ախգաթ հտէլիմ քի՛ «Դշիլիլ հտէն քիմնէ ըիւզ-

կէարլարտան սալանան վէ չաղանան տէնիզ տալ-
 կաւընա պէնկզէր» տէր: (Յակ. Ա. 6):

Պալպէրիմիզ չօդ տէՖա Ֆէրեաա իլէ օլ տէնիզ
 տալիարընտան կէլէն թէհլքէլէրտէն իւրքէրէք եար-
 աըմ ախլէմէք իչիւն՝ իման արղլէրի իլէ Ֆիքրիմիզ
 կէօյէ տօղրու պազմանգ մը: Պու կիպի զայըՖըզ հա-
 լէ էծիւմիւզտէ կէօրիւնմէզ մի, քի պիլիլիսիզլեյին վէ
 Փանիլեյին թէհլքէսինէ պիզ թէքրար տիւշմէք իս-
 թէրիզ: Տայըմ կէօրիւրիւզ էծիւմիւզտէ տուրուր
 օլան շու կիւնահըն նօմօսուեու քի պիզի հաճաթ-
 սրղլըզըլա, նամիճաղըզա վէ գալպիմիզըն զայըՖըզը-
 նա տօղրու կէօթիւրիւր:

Իմօի սէլամէթի արայարազ խարապաթ թէհլի-
 քէպինտէն կերի քաշընըզ: Ալէ շէօյէ քի չօդ տէՖա
 տիւնեանըն րուհունա րուսխաթ վէրիպ թարիքիմի-
 զի չէյնէմէքտէ, վէ Փաաըզ քիմնէլէրին խպրէթ վէ
 շիքէթլեյի իլէ տինտարլըլըմըզ պօզմաղտա, վէ շու
 կիաիշիմիզըն թավուր ու հարաքէթի իլէ Բապպը
 խօրլամաղաա տէյլլմիլիլ: Պումը տըր մէՖում, եա՛
 դարընտաշարըմ, պիզտէն իրադ օլտուն, իՖթիլիար
 էթմէն օլ վաղըթ իլլա զօրդուն: Արսըզ օլմայըն իլ-
 լա ոյանըզ օլուպ տուաաա օլուն, «Իմանարըլար իլէ
 պիր պօյունտուրուզա կիլմէն, իլլա ծնլարըն օրթա-
 սընտան չըզըն վէ այրըլըն, տէյօր Բապպ, վէ նա-
 վազ շէյէ տօղունման» (Բ. Աորնթ. Օ. 14—17):

Ալլամքիւն օլտուղու գատար տիւնեաաան վէ օ-

նուն իղվայէրինտէն դաշնորդ. վէ թէհլքէ թահ-
տընտա պուլունմագտա օլտուղունուղու հաթըլանա-
նըզ, զամիրէրինիզին տույիուսունու ույանտըրնըզ,
օլմայա քի իման խարապաթընըն թէհլքէսինէ տիւշ-
միւշ օլտարնըզ: Ունութմայալըմ դատիմ տուա իլէ
թէհլքէլէրատէն Փայտէ թահսիլ էթմէք նիյէթի ի-
լէ՝ ծնա տօղու սէյիրթմէսինի, նիճէ քի թէհլքէ
հալինտէ Առաքեալար Ֆ'րետտ իլէ ծնուն հաղը
եարտըմ վէ իմտատընը արղուլէտիլէր իսէ:

Գ. Իւչինճիւ հալն՝ Բապարն ազամէթու օ-
լան իմտատընա վէ եարտըմնա սունարըզ: Սահի-
հէն Առաքեալարա աղ իմանըլըզ վէքճէ վուգու
պուլու օլ զէման, նէ վաղըթ քի «Ա՛ա՛ Բապա,
գուրթար պիղն հէլագ օլույօրըզ» տէյիւպ Ֆէրետտ
էթմէքտէ իտիլէր իսէ. Բապա ծնար իլէ դայըգտա
պէրապէր տէյիլմի՞ իտի. նէ՞ գօրղուլարը վար ըտը.
ծնարըն իմանլարը վար ըտը իսէ տէ՛ զայըՖ ըտը.
Իւմիւտէրինի թամ իմանէն թութմատըլար, Բապա
դատիր իտի ծնարըն թէհլքէ սասթընտա ծնարա
եարտըմ վէ իմտատ էյլէմէյէ, օ քի խասթալարա
շիֆա վէրիր իտի. օ՛ աշքեարէն կէօթէրիր իտի
տախի՛ սայրի մէրհամէթըն միւճիւզէլէր իշէյ՝ճէյինէ:
Օնլար ինանըլար ըտը Քրիստոսուն գուվվէթինէ
հէմ էօմիւրէ տօղու կէօթիւրէն մագսուտունա,
պիհուտէ ինանմաղլար ըտը. Փագաթ ծնարըն սէ-
տասը «Ա՛ա՛ Բապա, գուրթար պիղն հէլագ օլու-

յօրըզ» տէմէքտէ իտի: Օլ վաղըթ ծնուն ազիմ՝
մէրհամէթի օլտու, վէ գաղըզ ըիւզկեարլարա վէ
տէնիղէ թագիր էյլէտիքտէ պիրտէն ազիմ լւմանըզ
օլտու: Մարիոս Աւետարանիչ պիղէ շէյլէ սէյլէր
«Գաղըզ ըիւզկեարը ազարլատը, վէ տէնիղէ տէտի՛
սուս օլ, լալ օլ, իմտի ըիւզկեար տինտի, վէ պէօ-
յիւք լւմանըզ օլտու» (Մարի. Գ. 39): Ա՛ապ
Սաղմ. 2Թ. պապ 8—9 այէթլէրինտէ քայթօլան
շու քէլամլարը հաթըլանմագմըսընըզ, «Ա՛ա՛ ասքէլ-
լէրին Ալահը Բապա՛ սէնին կիպի գուվվէթըն Բապա
քիմ՝ տիր, վէ հագիգաթըն էթրաֆընտա տըր: Տէ-
նիղին զուրուրինէ սէն հիւքիւմէթ սիւրէրսին, ծնուն
տալլալարը գաղընճա՛ ծնարը սէն թէսքին էտէր-
սին»: Քէզալիզ Ալահըն էվլասը թապիյաթըն սա-
հիպի կիպի, քէնտի քէլամը ազամէթի իլէ հէր շէ-
յի իճրա էյլէմէյէ գատիր տիր: Քրիստոս պուրա-
տա տուրտուրտու տէնիղին գուսուրմուշ տալլալարը-
նը. իմտի ծնա տօղու սէյիրթ, վէ ծնա միւրա-
ճաաթ էյլէ, վէ նէ՞ զէման թէհլքէ տալլալարը ի-
զէրինէ կելիսէ, օլ վաղըթ պու արղը իլահի ծնա
իմանէն սուն:

Եւ Յիսուն, ճանրմ սկվն,
Սրղնարմ գուճազնա,
Տարլար չարար իքն,
Եաղաչնճա գանրըզ

Եւ Յիսուս, հրեղ կթ պէնփ,
 Էջօրիւմին թա սօնունա,
 Ըլ պու շարգանմը կեմիյի,
 Էպէտի լիմանընա:

Էվվէթ օ՛ կեցիւն վէ եերին ճիւմէ գուվվէթի-
 նէ մալեզ տիր, էվվէթ օ՛ հէփ քէնտինէ իւմուա է-
 տէնէրին իմտատը, գուվվէթի վէ թէստիկիրի տիր:

Օգուրուզ Ազեղ Քիթապ սայիֆէլէրինտէ օլ ա-
 ղեմ՝ օլան գօրգուլու գօվալայըշարը, քի տէնիզ միսալի
 թայիֆէլէրին գուտուրմոնշ տալալարը Քրիստոսուն
 քիլէսինին կեմիսինի պաթըմազ իսթէրէր իտի, քի
 օլ վազըթ ծնուն իմանտար իշփիլէրի «Եւ Րապպ,
 գուրթար պիզի հէլազ օլույօրուզ» պաղըրըջար ըտը.
 օլ զաման Րապպ, իմանտար ճէմաթընըն իմտատ
 ու եարտըմընա գալըըշար, նիճէ քի Սաղմոստա եա-
 ղըլը տըր, «Րապպ եիւքսէքլէրտէ չօգ սուլարըն սէ-
 տասընտան, տէնիզին գուվվէթըն տալալարընտան
 փէզ գուվվէթըն տիր» (ՂՂ. 4): «Տէնիզին կիւ-
 ռիւլթիւսիւնիւ, տալալարըն կիւրիւլթիւսիւնիւ, հէմ
 իւմմէթլէրին շամաթարընը թէսքին էտէն սին» (ԱԵ.
 7): Իշթէ Քրիստոսուն քիլէսի թա տիւնեանըն
 սօնունա տէք եաղըլըա կէօրէ պեցլէ գալաճազ տըր.
 մէկէր միւմքիւնսի՞ տիր քիլէսինին ճիւմէ իմանտար-
 արը՝ եարտըմ վէ իմտատ պուլմազ իշիւն էօմիւր
 թէհլէքէլէրինտէ, Ֆէրեատ էյլէմէսինլէր, վէ տախի

աճը հալլէրինտէ հայաթըմ աէնին էլինտէ տիր տէ-
 մէսինլէր: Էվվէթ օնլար «Սըգէթէ կէլիքէլէրինտէ
 Րապպա Ֆէրեատ էտէրլէր, վէ ծնլարը սըգընթըլա-
 րընտան օ չըգարըր. գասըրըպըր լիմանլըղա տէօնտէ-
 ռիւր, վէ տալալարը տինէր, վէ ըահաթ օլուուղա-
 րընտա շազ օլուրլար, վէ ծնլարը արղուլէտիքէրի լի-
 մանա իլէրլէտիր. Րապպա ինայէթի իշիւն վէ ատէմ՝
 օղուլարընա էյլէտիյի միւճիւղաթլարը իշիւն՝ շիւքը
 էթսինլէր» (Սաղմ. ՂՂ. 28—31): Պունուն ի-
 շիւն Րապպ կեմիմիզտէ ույույօր, վէ տախի խալըըն
 աճըլարը խուսուսունտա եարտըմ իշիւն փէք ազ
 պուլունմագտա տըր տէնմէզ մի, պու սէպէպտէն էօ-
 թիւրիւ իշթէ իմանտարլար սէտասը Ֆէրեատ էտիպ
 տէրլէր. Եւ Րապպ, գուրթար պիզի հէլազ օլու-
 յօրուզ: Իմտի տայըմ ծնուն հուղըրունտա ճէմաա-
 թըն պու կիպի արզ ու նիյաղլարը մագպուլ տուր.
 վէ Փարզ օլուուղու անտէ օ՛ ծնլարըն եարտըմընա
 եէթիշեր: Աէօր Րապպը՝ էվլատարընըն հէփ աճը
 վէ թէհլէքէլէրինտէ ծնլարա հայաթ վէրիւր վէ տախի
 քէնտիսինին գուվվէթըն վէ մէրհամէթըն օլուուղունու
 կէօթէրիւր:

Պաղաթ ղայէթ տիգաթէն կեմինին թէհլէքէլէ
 հալ ու ահվալինէ պագըն, շէօյլէ քի տէնիզին տալ-
 ղարը կիւնահ էտէրինէ պէնիզէր տիր. վէ քասա-
 վէթտէ օլան քրիսթիյան՝ չօգ տէֆա՝ շու տէնիզ
 հալինտէ շարգանըպ տուրուր իման գայըղընըն ղարզ

օրմագ թէ՛ հիբեսիսի կէօրերէք. շէօյէ քի օրմայա քի
 գայրդ պիրտէն պէօլիւնիւս տէ պաթմագտա պու-
 լունտուն, վէ պիրտէն սու աօլուս տա գայրդտա օ-
 լանլար քէնտիլէրիսն գուրթարմագա գատիր օրմայն
 տէյերէք: Քեզպիք ատէմին գալպինէ պաղարագ
 թրպքը հալ ու ահվալ պէօյէ տիր: Տիւնեա ալ-
 սատըճը վէ տախի հէր շէյտէ զօրու վէ թէսիրաթ-
 ւը տը: Լիկեր կիւնահըն էսերինտէն վէ պու եարա-
 մագ տիւնեանըն շէրիլէրիստէն սաքընմագը հաճաթ
 էթմէզսինիզ, տախի Եռաքեալար կիպի իմանտա թէ-
 մէլէնիզ եհնմէք իչիւն գալպինիզտէ զամիրիլիզի ու-
 յանտըմագտանըզ նասըլ կիւնահըն չամուրունտան
 վէ նափագըղընտան ազատ օլապիլէրսինիզ: Թէ՛ հիլ-
 քէ կէօրալքտէ ատէմ մէսրուր օրմայուս պաշար օլ
 վագըթ եարարմ իչիւն Ֆերեսառ էտիպ տէմէյէ,
 “Պէնի խէլաս էյէ, եւ Ելլահ, զերա սուլար ճա-
 նըմա տէք կէլտիլէր, սուրագը օրմայան տէրին պա-
 թագա պաթարմ, տէրին սուլարա կիրտիմ, վէ սէլ-
 լէր պէնի էօրթտիւ” (Սաղմ. Կթձ. 1—2):

Սութլուլուսըն էկեր Եռաքեալար իլէ պիրլք
 գայրդա կիրիպ Քրիստոսա “Լա՛ Րապպ, գուրթար
 պիզի հէլագ օլույօրուզ” տէրիսէն: Աէ օլ խէլաս-
 քեարըմըզ վէ եարարմ ճըմըզ օլան Րապպ՝ մահճու-
 պուն Ֆերեսառընը խօր կէօրմէզ, իլլա ծնուն արզու-
 սունու զէյատէսի իլէ հիւրմէթլէր տէյերէք, “Պա-
 նա չաղըրաճագ վէ պէն ծնա ճէվապ վէրէճէյիմ,

արդէթտէ պէն ծնուն իլէ օլաճաղմ, ծնու գուրթա-
 րաճաղմ, վէ ծնա իզգէթ վէրէճէյիմ” (Սաղմ. ՂԱ.
 15): Լա՛ գարընտաշարըմ շու գալպիմիզէ նազար
 իտէլիմ քի՛ Եղիզ վէ սէմավի թէ՛ Ֆէքքիւրլէր իլէ
 աճանպ սօլու մը տըր, էօգսամ իման գայրդընըն պիր
 թարաֆընտա սերիլէրէք պու էօմիւր տէնիլէնիս տալ-
 դալարընտա ուլույեօրմը եախօտ գալպիմիզ նէֆսանի
 հալ իլէ կիւնահըն վէ նափագըղըն չամուրու իլէ
 սօլմագտամըմ վէ հէմ Ֆրօզ ու եարամագըզլ՝ իլէ
 բուհա քէտէր վէրիճիմի՞ տիր: Լիկեր իշ պէօյէ ի-
 սէ, եւ գարընտաշարըմ, աղմ թէ՛ հիլքէտէ պու-
 լունույօրուզ. վէ էկեր Եռաքեալար կիպի “Լա՛
 Րապպ, պիզի գուրթար հէլագ օլույօրուզ” տէյիպ
 Ֆերեսաթ էթմէզ իտէք, հէլագէն զարգ օլուս է-
 պէտէն զայպ օլաճաղըզ:

Չօղլար պու կիպի սէֆայէթ հալտէ զարգ օլուս
 թէլէֆ օլտուլար, Ֆագաթ պաղըլարը պու թէ՛ հիլ-
 քէլէ հալտէն գուրթուլտուլար քի օ՝ “Աիւնահքեա-
 րըն հէլագ օրմայընը իսթէմէզ”. էվէթ եւ ինայէթլէ
 Րապպ՝ մերհամէթ սէնին եէտինտէ տիր գուրթար
 պիզի. պիզ գայրդընտա խասթէլէրիզ, սէն գուվվէթլէ
 սին, ինայէթլէ էլնիլէ թութ պիզի, նիճէ քի զարգ
 օրմագ թէ՛ հիլքէսինտէ օլան Պետրոսու թուլտունի-
 սէ: Ղայրի պիր թէ՛ հիլքէ տահա վար՝ քի ծնտան չօզ
 քիմնէլէր Րապպըն եարարմ վէ իմտատը իլէ խէլաս
 պուլտուլար: (Օ) պագէն կիւնահքեարը թէվպէյէ

կէթիւրը կիւնահըն աղբլղղընը ընա տույուրարագ վէ
 օլ անտէ տախի կիւնահընար՝ պաշար Ղառիթ իէ
 պիւրլէք պէօյլէճէ Ֆերեատ էտիպ տէմէյէ, “Օլրա
 պիւնամուսուզլարըմ՝ պաշումտան աշարլար, աղըր
 եիւք կիպի պանա աղըրլեզ վէրիլէր” (Սաղմ. 119.
 4): Արևնահընար՝ Ալահըն էօրքէսինին հուզուրուն-
 տա նէ՝ էտէպիլէճէք տիր. տուրապիլէճէքմի, քի օ՝
 լանէթէն օլան եարամաղղը կէօրմէք իսթէմէզ. տու-
 րապիլսէ տէ օ շազզ Ալահըն հուզուրունտա նէ՝
 իտէճէք տիր. սալթ եէթիշըր քի ընա իման էթսին,
 քի օ՝ եարամաղղ սատըզ իտէր: Այկեր ճուուն րու-
 հունտա շիֆէ վէ գօրգու հիւքիւմէթ սիւրմէքտէ ի-
 տէ, օ իման էթմէյէ դատիր տէյիլ տիր, վէ զեյա-
 տէսի իլէ իւմիւտսիւզլիւզ տալլարընըն գապարտըղըն-
 տան ընուն խէրաստան մահրում օլուպ թէհըլքէյէ
 աիւշմէսի միւմքիւն տիւր:

Իման լաղըմ Կըր, քի մուհասպէթէն խէլասքեա-
 րըն գուճաղընա վէրսին ընու, Փաղաթ շէթան վէ
 իմանսըղըզ ընուն կէօղինիւ Ալահըն օլ գուզուսու-
 նա պագմագտան քէօրլատըր, քի օ՝ տիւնեանըն վէ
 հէփ նատիմ ու փիւշման օլանլարըն կիւնահընընը
 սիլիպ տէֆֆէ էտէր:

Ա՛ն գարընտաշարըմ, շու թէհըլքէ սէսինին ի-
 շիթիլմէսի՝ գօրգուլու պիր հալ տըր. “Ա՛ն Ռապպ
 գուրթար պիղն հէլագ օլույօրուզ” տէնմէսի: շալա
 իշիթմէքտէյիլ օլ աղամէթլու օլանըն ճէվապընը քի

տէր, “Այիւն գօրգագ վէ աղ իմանլըլարընը”:
 Սահիհէն ավֆըն վէ սէլամէթին իհասնը մահճուպ
 րուհա, վէ փիւշման օլան կիւնահընարա վէրիլըր. ի-
 ման իլէ շաղըզ վէ սէլամէթ մէյվէսի հասըլ օլուր.
 քի օ իմանիլէ սապիթ օլուր. վէ տախի իմանտարըն
 Ֆերեատը մէտհ ու թէշէքքիւրէ թէպտիլ օլուր: “Ա՛ն
 ճանըմ, Ռապպա վէ հէփ տէրունիմ ընուն աղիզ
 իսմինէ պէրէթ օլու. էյ ճանըմ սէնին հէփ եա-
 րամաղղըլարընը ա՛ֆիլ էտէն Ռապպա պէրէքէթ օ-
 գու” (Սաղմ. 79. 1—3):

Փաղաթ, ե՛ս գարընտաշարըմ, հաթըրլաթմայա
 նիյէթլէնիլիմ՝ Ռապպըն զայսի պիր պիղէ թէքլիֆէն
 իւմիւտ տավէթինէ տօղրու էյլէտիղն էմրինի, իման
 էտին էօմրիւն էօլունտա՝ Ալահըն էվլատընա ինայէ-
 թի վասիթասը իլէ, քի օլմօյա՝ պիրի իման էթմէ-
 յերէք էօլիւմիւն կիրտապընա տիւշսիւն. վէ սօն
 հալտէ շիֆէտէ վէ գօրգու տա պուլունարագ օ՝ գալ-
 պէն կերի գալմըշ օլտուն, վէ իմանընըն գայըլը՝
 պաթմագ թէհըլքէսինին արասընտա պուլունսուն, պու-
 հալտէ պիլէ Ֆերեատըն “Ա՛ն Ռապպ, գուրթար
 հէլագ օլույօրում” սէտասը օլտուն, վէ Ռապպ սէնի
 իշիթիպ խէլաս էթմէյէ կէլեր, վէ թասալանմըշ ա-
 զիղինէ եարտըմ իտէր, քի Աօրտան շայրտան
 կէչիպ օլ մութըլու Քանան տէնիղնին գը-
 յասընա եէթիշէ: Օնուն մէրամը նիյէթի՝ իմանսըզ-
 լըղըն տէֆֆէ օլուպ սատագաթ կիւնէշի րուհունտա

տօղոուն, հէմ տախի էպէտի իսթիրահաթ տիարընա վասըլ օլման իչեն գօյ վէրմէզ իմանընը քի կէմի իլէ տէնիզ թէհլեքէսինէ տիւշիւն:

Դ. Լչվվէթ, եւ գարընտաշարըմ, ազեզ վէ սէվննճլի պիր մահալ վար տըք, քի օրատա էն զա- յըՖ ազեզէր պիլէ եիւճէլէրտէ փատիշահլըզ սիւ- րէրլէր: Եւ քրիսթիյան, իման կէօղիւնիւ եիւճէ- լէրէ տօղրու դալտըք, վէ իրագտան բահաթ վէ մութլուլու օլան օլ տէնիզ դըյոսընը կէօր: Ա է հալէա շարգանդոյ ալթիւսթ օլմագտամընն էօմիւն աչոզ տէնիզինտէ, թէհլեքէլէրի պիւրիւնմիւշ միսին, շէյթան զօրլայօմը, կիւնահ ճէլզ էսլոյօմը, տիւն- եա սարսըյօմը. իմանսրղլըզ գօրդուսունա մէյիլլէմի սին, Ալահըն էօլունտան կէրի գալմագ իսթէրմիսին, Ահ, ճէնկին Ալահ թարաֆընտան թալեմ օլուն- մուշմը տըք: Փագաթ պազը բուհունուն զայըՖլը- զը իչեն գուվվէթին կէլմէսինէ պէքէրսին: Սահի- հէն քէտէրլի վէ գօրլու տըք էօմիւր էօլճուլուղու, վէ պագէն տախի վուղու պուլուր կէմի թէհլեքէսի- նէ օղրաման: Նիհայէթ օղուրմուսուն Ազիլ Բի- թապարտաքրիսթիյանըն դլաղուղունու. ամմա փէգ ալ կէօրիւնիւր քի այագլարընա դանտիլ, վէ իղլէ- րինէ ըլըզ պուլունմագտա օլտուն: Աճընըմընն բու- հունուն թէճրիւպէտէ օլտուղունա, կէմի թայիՖէսի իրագտան պիր տիյարը կէօրիւնճէ շաղ օլուր, վէ էօլուն էիւղէրինտէ կէօրտիւյիւ թէհլեքէլէրի ունու

թոււզ օ գայըզընը պիրտէն տօղրուլտարագ իսթէր օլ կէօրիւնէն մահալէ տօղրու կէթիւճէսինի. վէ սէն, եւ քրիսթիյան, օլ էպէտի իսթիրահաթըն տի- յարընը իրագտան կէօրիւնճէ նիչլին շաղ օլմագ- րն:

Իմտի Ալահըն գալմը իչեն պիր ազեզ բահաթ- լըզ մահալի պագի գայըր օլտուղունու ունուտուրմու- սուն: Իման կէօղիւնիւ աչ վէ կէօր գատիմ նուր- տա օլան շու սէմավի Արուշայլիմին հասըրլիթինի: Իշթէ նիաղ ու ըհճամ տըք քի կէօղլէրինի շու սէ- մավի վէ մութլուլու շէհրտէն տէօնտէրմէյէսին: Պու ճիւմլէ շիմտի սէն տիւնեա իւղէրինտէ էօլունտա էօ- րուլմուշտուն. Փագաթ սէմավի Արուշայլիմին շէհր- տաշարընտան սըն. «Արթըք եափանճը վէ միսաՖիր տէյիլ սին, իլլա ազեզլէրին հէմէրիսի վէ Ալահըն էվ էհայլիսի սին» (Ափես. Բ. 19):

Լչյէ իսէ, եւ քրիսթիյան գարընտաշարըմ, շաղ ու մէսրուր օլուն, քի բուհարընը ճանլանսըն էօ- լունուղուն իւղէրինտէ, վէ պագէն շու իլահի սէօյ- յինիզ ալագլէ գայըզընըգտա:

Է՛յ վաթանըմ՝ Երուշալիմ,
 Իսմին շիրին պանա,
 Ե՛հ, թեզ պիթսէ պու ղուրպէթիմ,
 Աիրսէմ լահաթընա:

Սէնտէ պաղէ օրթասընտա,
 Ե, պ ու հայաթ ագար,
 Եզըզ մահալ, ա՛հ սէֆանտա
 Ղանըմ գըլսա գարար:

Ե՛հ, թեզ ինձու պապլարընը
 Պու կէօզէրիմ կէօրսէ,
 Թեզ շու ալթոնն սօղազլարը
 Ե, յազլարըմ կէզսէ:

Կիւնաս կիրէմէզ պապընա,
 Տէրտ պուլունմազ սէնտէ,
 Երուշալիմ էրսէմ սանա,
 Ա՛հ ղուրպէթիմ պիթսէ:

Է՛յ վաթանըմ՝ Երուշալիմ,
 Գալպիմ պիւթիւն սէնտէ,
 Ե՛հ, պիթէճէք հէփ տէրտլէրիմ
 Ո՛հնի կէօրտիւլի մուտէ:

Միշին քի աճըլարա վէ տէրտլէրի տախի օղրա-
 ամ, հէմ տէ էօլիւմ տատընը տատամ, օլ նի-
 հայէթսիզ կիւնլէրի օլան շու կիւզէլիմ Քանան
 տիյարընըն փատիշահըզը էօնիւմտէ տուրույօր, Յի-
 սուս գութարըմըզ քէնտի ազամէթլու իզգէթի ի-
 լէ շիմաի օրատա օթուրույօր՝ վէ հէր թէհլէքէլէ եօ-
 ղումտա պէն օնու կէօրմէք նիյէթլէնիրիմ:

Երուշալիմ ղայէթ մութլուլու վաթանըմըն սէ-
 նի արզուլէր ըուհում, նէ վազըթ պիրտէն շազը-
 դընը կէօրիւրսէմ, օլ վազըթ խիթամ պուլուր ա-
 ճըլարըմ:

Ե՛հ, աճըլար խոստուսունտա նէ գատար սէօլէ-
 սէմ, պիր ազ կիւնլէր վէ երլար տահա տուրու պ խի-
 թամ պուլաճագ տըր. օլ էպէտի լահաթլըզնա
 տօղրու եօլ ըէվան օլու պ շու չօդտան պէրու արզու-
 լատըզն տիյարա տախիլ օլաճագսըն, քի օրատա
 Ելլահ Թաալանըն հազըր նազըրիլէթի, հէմ լութ-
 Փուն ղանիլէն էտասը, վէ օնուն էպէտի օլան ճէլա-
 լէթինին սէֆասը կէօրիւնմէքտէ տիր: Լա՛ քրիս-
 թիյան գարընտաշարըմ, իլթէ հուզուրունուզտա
 պի այնի կէօրիւնտիւ՝ պու Փանի տիւննանըն Լչօմիւր
 տէնիզնին տաղլալարը, Լէմինին խարապէն թէհլէ-
 քէսի, վէ Բապալըն իմտատէն օլան եարտըմը, տախի
 օլ Լչօգէտի լահաթլըզ տիյարը, իմտի հանկը՛սը հաթ-
 ըրմըզտա գալմագտա տըր, օլ վա՛ր օլան մը եօզսամ
 պու Փանի՞ օլան մը: Ելլապհէմիզ եօզ տուր շու

Էսմիր տէնիղնին եօճուլուղունտան օլախար հէփիսի վաթմանա վարլ օլաուլար, Ֆազաթ նիճէ, Քրիստոս պիղիմ ին գայրգոս օլուպ, օ պիղիմ սերվէրիսի վէ գլազուզումուզ օլարազ: Խլվէթ պիղ տէ օնուն եօլունա եէթէնտիքատ հիշ պիր շէյանէն աւլա զօրքումուզ օլամազ, վէ նիհայէթինտէ ճէսարեթ լէ եէթիշերիզ օլ սէլամէթ իսէլէսիննէ: Իմտի՝ էկեր քէնտիմիզին սերվէրի վէ զլազուզու պիղ օլուպ տա՝ վէ տէվամէն էօյլէ գալմազ նիյէթինտէ իսէք, հէմ տախի հէր շէյէ գատիր օլան Խէլպքեարլորն էմ չինն գարշը տուրարազ, եանի Մլահրն քէլամրնա մուգայիր, փուննանրն, նէֆսին վէ շէյթանրն թարիքինտէ պուլունմագոս իսէք, տախի տուսարզ եաշամագոս վէ տէկիլ քրիսթիյան կիպի, շու տիրի իմանրն լութ Ֆունտան րէտտ օլունմուշ իսէք, շիւպհէսիզ հէլազ օլամազըզ: Պունուն զըթար էկեր փուննայը վէ կիւնասա ապիր օլան էֆքեարլարլ թէրք էրէյիպ, զայրէթիլէ արարուսը սէմավէյի, օլ վաղրթ օ ազիմ մութլուլուղա նայիլ օլամազըզ:

Եւ գարընտաշարլմ, էկեր պէօյլէճէ իլերիէմէզաէք կէմինին խարսպաթ թէհիքեսինտէ հէր հալ պուլունամազըզ: Իմտի կերէք տիր պիղն քի գատիմ վէ պէր տէվամ՝ օլան Ֆէրեատըմրզ պու օլուն «Եւ Քապպ, գուրթար պիղն հէլազ օլույօրուզ»:

Խլվէթ պու տուա օւ նիյազըմրզը սապրէն մասնահմուպանէ սունայրմ, Քապպ տախի իշէթիպ պի-

զի գուրթարամազ արը: Լիւրէյիմին արզէն օլան տուամ սիզ ճիւմէնիլզ իչէն տիր, իմտի Քրիստոսը սիզին սերվէրինիզ վէ զլազուզունուզու թութարազ կէչինիզ Օնունիլէ տիւնեա հալէրինտէն, քի նիհայէթէն էպէտի մութլուլուզու կտինմէքտէն մահրում օլմայարերզ. Եմին:

ԵՕԼՃՈՒՆՈՒՆ ԻՄԸՆԵՆ ՕԼԸՆ

ԹԷՍԼԻՄԱԹ ՏՈՒՍԱԸ

- 1 Միւսարեք Յիսուս խելասէ կելտին,
- 2 Իւսիւս ափլեյէթ առեմէ վէրտին.
- 3 Միսարեք Յիսուս Պիրիճիգ էվլաս
- 4 Տեփիւս գանընը վէրտին սէն հայաթ.
- 5 Միւսարեք Յիսուս կիւնահը սիլտին
- 6 Պատիմ հայաթը իհսան էյլէտին.
- 7 Միւսարեք Յիսուս էամիւրիւն եօլու
- 8 Սէն սին կելէքլեգ խելասըն դօլու.
- 9 Եւս Բապայ, գըլ էայրդ րէճա էտերիմ
- 10 Թէքմիլ իմանլէ սանա կելէյիմ.
- 11 Ըռ թէհլեգէլի էամիլիւմ եօլունտա
- 12 Սէն օլ էարարմ ճըմ խելասընար խիւտա.

1 Ա. Յ. Գ. 14. — 2 Ա. Յ. Բ. 2. — 3 Ա. Ե. Յ. 18. — 4 Ա. Գ. 13-14. — 5 Ա. Ե. Յ. 29. — 6 Ա. Գ. 23. — 7 Ա. Ե. Յ. Ժ. 6. — 8 Ա. Գ. 4. — 9 Ա. Ե. 11. — 10 Ա. Գ. 23. — 11 Ա. Գ. 4-5. — 12 Ա. Գ. 47.

- 13 Եայգասըն սուչում գանըն գըլէթիլ
- 14 Քի տեփիւս անը վէրտին ալֆիլեթի.
- 15 Եւս Բապայիմ Յիսուս սէն սին խմիւտիւմ
- 16 Բուհում խելասըն սէնտէն կեօլէրիմ.
- 17 Տօլտուր լութֆունլէ վէր պանա սիւրիւր
- 18 Սէնսեգ Ֆէնէրլէ խտէյիմ միւրիւր.
- 19 Սէն սին եէք Պուրպան Հաչտա սունուլան
- 20 Հէմտէ Քեհահին սին գատիմի օլան.
- 21 Սէն սին Միանճըմ կիւնահ ալֆրնա
- 22 Հէմ Ըհֆատթճըմ Փէտերուլահա.
- 23 Լութֆունտա հըթըլ էթ Բապայ պէն Ֆաղէրի
- 24 Էամիլիւմ կիւնիւնտէ փաքլէ լուհիմի.
- 25 Օլ սօլուգ դօլուն էօլիւմ աթմադտէ
- 26 Թէնիմի վերան սարըլլ իթմէքտէ.
- 27 Սանա իմանլէ նիաղ խտերիմ
- 28 Բուհում գապուլ էթ Յիսուս էֆէնտիմ.

13 Ա. Գ. 19. — 14 Ա. Յ. 7. — 15 Ա. Գ. 3-4. — 16 Ա. Գ. 12. — 17 Ա. Գ. 8. — 18 Ա. Գ. 7. — 19 Ա. Գ. 12. — 20 Ա. Գ. 17. — 21 Ա. Գ. 5. — 22 Ա. Գ. 1. — 23 Ա. Գ. 1. — 24 Ա. Գ. 42. — 25 Ա. Գ. 25. — 26 Ա. Գ. 7. — 27 Ա. Գ. 22. — 28 Ա. Գ. 38.

14. ...
15. ...
16. ...
17. ...
18. ...
19. ...
20. ...
21. ...
22. ...
23. ...
24. ...
25. ...
26. ...
27. ...
28. ...
29. ...
30. ...
31. ...
32. ...
33. ...
34. ...
35. ...
36. ...
37. ...
38. ...
39. ...
40. ...
41. ...
42. ...
43. ...
44. ...
45. ...
46. ...
47. ...
48. ...
49. ...
50. ...
51. ...
52. ...
53. ...
54. ...
55. ...
56. ...
57. ...
58. ...
59. ...
60. ...
61. ...
62. ...
63. ...
64. ...
65. ...
66. ...
67. ...
68. ...
69. ...
70. ...
71. ...
72. ...
73. ...
74. ...
75. ...
76. ...
77. ...
78. ...
79. ...
80. ...
81. ...
82. ...
83. ...
84. ...
85. ...
86. ...
87. ...
88. ...
89. ...
90. ...
91. ...
92. ...
93. ...
94. ...
95. ...
96. ...
97. ...
98. ...
99. ...
100. ...

Blank page with faint vertical lines and minor smudges.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653030

